

Modliborzyce

Janów

Goraj

Frampol

Biłgoraj

Tarnogród

Shtetl oznacza w języku jidysz miasteczko (l.mn. shtetlech, zdrobnienie od shtot – miasto). Tym mianem określa się specyficzną, jedyną w swoim rodzaju formację społeczno-kulturową, skupisko Żydów przed II wojną światową, w Europie Wschodniej – to znaczy na obszarach Rosji, Polski, Litwy i wschodnich kresów Austro-Węgier. Za shtetl było uznawane czasem niewielkie miasteczko, niekiedy całkiem spore miasto, innym razem duża wieś – od kilkuset do ponad dwudziestu tysięcy mieszkańców. Shtetl rzadko bywał zamieszkały wyłącznie przez Żydów – najczęściej spory procent mieszkańców stanowili Żydzi, resztę zaś – Polacy, Ukraińcy, Węgrzy itp.

Więcej w: Bella Szwarzman-Czarnota, *Przywróćmy Pamięć – materiały pomocnicze dla nauczycieli*, Fundacja Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego.

Shtetl means in Yiddish a small town (pl. shtetl, diminutive of shtot – town). It is a specific, unique socio-cultural formation, concentration of Jews before World War II, in Eastern Europe (in the areas of Russia, Poland, Lithuania and eastern provinces of Austria-Hungary). Shtetl was sometimes considered a small city, sometimes quite a big town, another time a large village – from several hundred to over twenty thousand inhabitants. Shtetl was rarely inhabited only by Jews – most of the time significant percentage of the inhabitants in shtetl were Jews, and the rest were Poles, Ukrainians, Hungarians, etc.

More in: Bella Szwarzman-Czarnota, *Przywróćmy Pamięć – materiały pomocnicze dla nauczycieli*, Fundacja Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego.

Przygotowanie kart: 10 informacji o Izaaku Baszewisie Singerze (w j. angielskim) – każda informacja zamieszczona jest na jednej karteczce; przygotowany zestaw 10 kart należy wydrukować w 9 egzemplarzach na 5 kolorach kartek (18 karteczek w jednym kolorze, treść informacji na kolorze jest dowolna). W efekcie mamy 90 kart do gry w 5 kolorach (po 18 kart na kolor).

Preparation of the game cards: 10 pieces of information about Isaac Bashevis Singer – each information should be posted on a single small piece of paper, prepared set of 10 cards has to be printed 9 times on 5 different color papers (18 cards in one color). As a result, we have 90 game cards in 5 colors (18 cards per color).

Główne tematy jego utworów to: życie polskich Żydów, chasydyzm, zagadnienia psychologiczne. Bohaterom jego opowiadań często towarzyszą święte wizje i diabelskie ingerencje. הנושאים העיקריים ביצירותיו הם: חייהם של יהודי פולין, חסידות, סוגיות פסיכולוגיות. גיבוריו מספרים לעתים קרובות על חזיונות קדושים והתערבויות שטניות. The main topics of Isaac Bashevis Singer's works are: the life of Polish Jewry, Hasidism, psychological issues. The characters of his stories are often accompanied by visions of the sacred and the demonic interference.	Matka Singera, Batszeba, była córką rabina z Biłgoraja - Mordechaja Zylbermana. W Biłgoraju Singer spędził kilka lat swego dzieciństwa. אמו של זינגר, בת שבע, הייתה בתו של הרב מבילגוריי, מרדכי זילברמן. בבילגוריי בילה זינגר כמה שנים בילדותו. Isaac Bashevis Singer's mother, Bathsheba was a daughter of a rabbi from Biłgoraj – Mordechai Zylbermana. Singer spent a few years of his childhood in Biłgoraj.	Za wyjątkową twórczość w języku jidisz I.B. Singer otrzymał Literacką Nagrodę Nobla w 1978 r. על יצירתו הנפלאה ביידיש קיבל יצחק בשביס זינגר את פרס נובל לספרות בשנת 1978. For his exceptional work in Yiddish Isaac Bashevis Singer received the Nobel Prize for Literature in 1978.	Przydomek Baszewis przyjął od imienia matki - Batszeby, dla odróżnienia od nazwiska brata - Izraela Joszua Singera, który był również popularnym pisarzem. את הכינוי "בשביס" לקח משם אמו בת שבע, כדי לבדל את עצמו מאחיו, ישראל יהושע זינגר, שהיה אף הוא סופר ידוע. Isaac Singer adopted nickname Bashevis (from the name of mother Bathsheba), to distinguish from the name of his brother – Israel Joshua Singer, who was also a popular writer.	Izaak Baszewis Singer urodził się w 1904 r. w Leoncinie pod Radzyminem, gdzie jego ojciec był rabinem. יצחק בשביס זינגר נולד בשנת 1904 בעיירה לאונטין ליד רדזימין; אביו שימש רב העיירה. Isaac Bashevis Singer was born in 1904 in Leoncin, near Radzymin, where his father was a rabbi.
W 1935 r. Singer wyjechał do swojego brata do Nowego Jorku, gdzie podjął pracę w wydawnictwie. בשנת 1935 עזב זינגר את פולין והצטרף אל אחיו בניו יורק. הוא התחיל לעבוד בהוצאת ספרים. In 1935 Isaac Bashevis Singer went to his brother to New York, where he worked in a publishing house.	B. Singer debiutował w 1925 opowiadaniem o Biłgoraju pt. „Na starość” w gazecie „Literarisze Bleter”, w której pracował jako redaktor. יצחק בשביס זינגר פרסם את סיפורו הראשון בשנת 1925 בעיתון "ליטררישה בלטר", שבה עבד כעורך. הסיפור נקרא "לעת זיקנה" ועסק בעיירה בילוגריי. Isaac Bashevis Singer debuted in 1925 with a story about Biłgoraj "In the old age" in the newspaper "Literarisze Bleter", where he was working as an editor.	Do najbardziej znanych utworów literackich Singera należą: „Szatan w Goraju” (1932), „Rodzina Muszkatów” (1950), „Sztukmistrz z Lublina” (1960), „Golem” (1983). עם היצירות הידועות ביותר של בשביס זינגר נמנות: השטן בגוריי (1932); משפחת מושקאט (1959); עושה הנפלאות מלובלין (1960); הגולם (1983). Isaac Bashevis Singer's best-known works are "Satan in Goray" (1932), "The Family Moskat" (1950) "The Magician of Lublin" (1960), "The Golem" (1983).	Przez ostatnie lata życia cierpiał na chorobę, która wiązała się z zanikami pamięci. בשנותיו האחרונות סבל ממחלה, הקשורה באיבוד זיכרון. Over the last years of Isaac Bashevis Singer's life he was suffering from a disease, which was associated with atrophy of memory.	Zmarł 24 lipca 1991 roku w Miami na Florydzie. Miał 87 lat. הוא נפטר ב-24 ביולי 1991 במיאמי, פלורידה. בן 87 היה במותו. Isaac Bashevis Singer died July 24, 1991 in Miami, Florida. He was 87 years old.

„Miasteczko nazywało się Frampol. Było w nim wszystko, co powinno być w każdym porządnym miasteczku: synagoga, dom nauki, przytułek dla biednych, rabin i kilka setek mieszkańców. W każdy czwartek odbywał się jarmark, na którym okoliczni chłopcy sprzedawali zboże, ziemniaki, kurczaki, cielęta i miód, a kupowali sól, naftę, buty i co tam jeszcze było potrzebne w wiejskiej zagrodzie”.

[I. B. Singer, „Trzy życzenia”]

כך כתב יצחק בשביס זינגר: העיירה נקראה פרמפול. היה בה כל מה שצריך להיות בכל עיירה הגונה: בית כנסת, בית מדרש, בית תמחוי, רב וכמה מאות תושבים. בכל יום חמישי היה שוק ובו היו האיכרים מן הסביבה מוכרים חיטה, תפוחי אדמה, אפרוחים, עגלים ודבש והיו קונים מלח, נפט, נעליים ועוד דברים שהיו נחוצים בכפר.

[יצחק בשביס זינגר, "שלוש משאלות"]

"The town was called Frampol. There was everything, that should be in any decent town: a synagogue, a study house, a shelter for the poor, a rabbi and several hundred residents. Every Thursday the fair was held there and all the local peasants were selling grains, potatoes, honey, chickens and calves, and buy salt, oil, shoes and whatever else was needed on a farm".

[I. B. Singer, "Three Wishes"]

Opisy do załączników 4.2.:

Załącznik 4.2.A – Grupa 1. Zdjęcia: sztetl – widok ogólny

Kurów, Tomaszów Lubelski, Józefów Biłgorajski, Hrubieszów.

Załącznik 4.2.B – Grupa 2. Zdjęcia: budynki sakralne

Józefów Biłgorajski – synagoga, Włodawa – synagoga, Biłgoraj – kościół katolicki, Wojstawice – cerkiew.

Załącznik 4.2.C – Grupa 3. Zdjęcia: różne instytucje

Kurów – urząd gminy, Tomaszów Lubelski – staż pożarna, Chełm – dom starców, Bychawa – szkoła publiczna.

Załącznik 4.2.D – Grupa 4. Zdjęcia: miejsca handlowe

Kazimierz Dolny – targ, Chełm – sklepy żydowskie, Kurów – sklep polski, Hrubieszów – sklep.

Załącznik 4.2.E – Grupa 5. Zdjęcia: budynki mieszkalne

Chełm, Kurów (2), Tyszowce.

HRUBIESZÓW

WŁODAWA

JÓZEFÓW BIŁGORAJSKI

KURÓW

WOJSŁAWICE

WŁODAWA

BIŁGORAJ

JÓZEFÓW BIŁGORAJSKI

CHEŁM

BYCHAWA

TOMASZÓW LUBELSKI

KURÓW

CHEŁM

HRUBIESZÓW

KAZIMIERZ DOLNY

KURÓW

CHEŁM

KUROW

TYSZOWCE

KUROW

A 01

A 02

A_03

A_04

A_05

A_06

A_07

A_08

A_09

A_10

A_11

A_12

A_13

A_14

A_15

A_A1

A A2

A A3

A_A4

A_A5

1	Znajdź kogoś, kto jest lekarzem Find someone, who is a medical doctor חפש מישהו, שהוא רופא	9	Znajdź kogoś, kto jest policjantem Find someone, who is a policeman חפש מישהו, שהוא שוטר
2	Znajdź kogoś, kto jest urzędnikiem Find someone, who is a clerk חפש מישהו, שהוא פקיד	10	Znajdź kogoś, kto jest rolnikiem Find someone, who is a farmer חפש מישהו, שהוא חקלאי
3	Znajdź kogoś, kto jest zegarmistrzem Find someone, who is a watchmaker חפש מישהו, שהוא שערן	11	Znajdź kogoś, kto jest leśniczym Find someone, who is a woodman חפש מישהו, שהוא יערן
4	Znajdź kogoś, kto jest zegarmistrzem Find someone, who is a watchmaker חפש מישהו, שהוא שערן	12	Znajdź kogoś, kto jest rabinem Find someone, who is a rabbi חפש מישהו, שהוא רב
5	Znajdź kogoś, kto jest lekarzem Find someone, who is a medical doctor חפש מישהו, שהוא רופא	13	Znajdź kogoś, kto jest księdzem Find someone, who is a priest חפש מישהו שהוא כומר
6	Znajdź kogoś, kto jest kupcem Find someone, who is a merchant חפש מישהו, שהוא סוחר	14	Znajdź kogoś, kto jest nauczycielem Find someone, who is a teacher חפש מישהו שהוא מורה
7	Znajdź kogoś, kto jest drukarzem Find someone, who is a printer חפש מישהו, שהוא דפס	15	Znajdź kogoś, kto jest nauczycielem Find someone, who is a teacher חפש מישהו שהוא מורה
8	Znajdź kogoś, kto jest nosiwodą Find someone, who is carries water חפש מישהו, שתפקידו להביא מים		

B_16

B_17

B 18

B 19

B_20

B_21

B_22

B_23

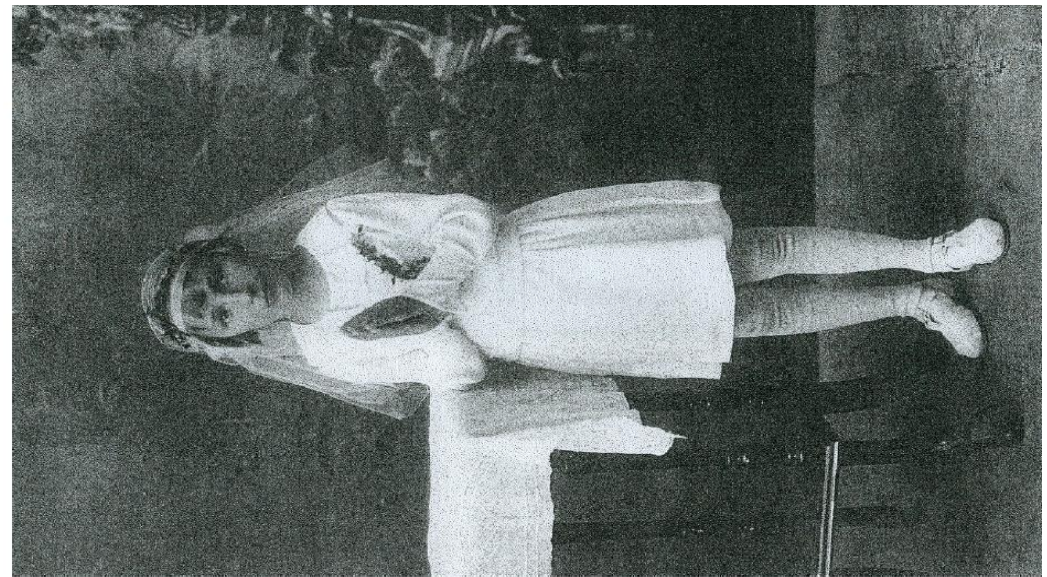
B_24

B_25

B_26

B_27

B_28

B_29

B_30

B_B1

B B2

B B3

B_B4

B_B5

16	Znajdź kogoś, kto jest uczniem chederu Find someone, who is a student of heder חפש מישהו, שהוא תלמיד בחדר	24	Znajdź kogoś, kto świętuje Purim חפש מישהו, שחוגג את פורים
17	Znajdź kogoś, kto chodzi do szkoły publicznej Find someone, who is a student of a public school חפש מישהו, שהוא תלמיד בבית ספר ציבורי	25	Znajdź kogoś, kto świętuje szabas Find someone, who celebrates Shabbat חפש מישהו, ששומר שבת
18	Znajdź kogoś, kto mówi w jidisz Find someone, who is speaks Yiddish חפש מישהו, שמדבר יידיש	26	Znajdź kogoś, kto obchodzi Boże Narodzenie 24.XII Find someone, who celebrates Christmas 24 December חפש מישהו, שחוגג את חג המולד ב-24 בדצמבר
19	Znajdź kogoś, kto mówi w jidysz Find someone, who is speaks Yiddish חפש מישהו, שמדבר יידיש	27	Znajdź kogoś, kto chodzi do kościoła katolickiego Find someone, who attends to the Catholic Church חפש מישהו, שמבקר בכנסייה הקאתולית
20	Znajdź kogoś, kto mówi w jidysz Find someone, who is speaks Yiddish חפש מישהו, שמדבר יידיש	28	Znajdź kogoś, kto chodzi do cerkwi Find someone, who attends to the Orthodox Church חפש מישהו, שמבקר בכנסייה הפרבוסלאבית
21	Znajdź kogoś, kto mówi po niemiecku Find someone, who is speaks German חפש מישהו שמדבר גרמנית	29	Znajdź kogoś, kto obchodzi Wielkanoc Find someone, who celebrates Easter חפש מישהו, שחוגג את חג הפסח

22	Znajdź kogoś, kto jest członkiem organizacji syjonistycznej Find someone, who is a member of a Zionist organisation חפש מישהו, שהוא חבר בתנועה ציונית	30	Znajdź kogoś, kto potrafi upiec macę Find someone, who can bake matza חפש מישהו, שידע לאפות מצה
23	Znajdź kogoś, kto pochodzi ze zasymilowanej rodziny Find someone, who comes from assimilated family חפש מישהו, שבא ממשפחה מתבוללת		

Załącznik 5.3. Proponowany dobór zdjęć (każda grupa ma 5 dodatkowych zdjęć):
The suggested selection of pictures (each group has 5 additional photos):

A_01	Zylberberg Family, Kraśnik	B_16	Student of a heder
A_02	Gorzandt Paweł, clerk, Biłgoraj	B_17	Irena Kwiatkowska with her Jewish friends, Piaski
A_03	Watchmaker, Góra Kalwaria	B_18	Pinchus Bes
A_04	Józef Żabicki, watchmaker, Kurów	B_19	Berek Lipszyc with his wife, Piaski
A_05	Bychawa	B_20	Soldiers with matza bread, Biała Podlaska
A_06	Feliks Grzesiuk, Merchant, Chełm.	B_21	Jan Mikulski, Goodman, Biłgoraj
A_07	Włodawa	B_22	Demonstration of Poalei Zion – Left Party, 1st May, Chełm
A_08	Hrubieszów	B_23	Fersztman Family, Bełżyce
A_09	Tyszowce	B_24	Purymszpil, Szydłowiec
A_10	Stanisław Gołofit, farmer, Bełżyce	B_25	Shabbat, czulent, Białystok
A_11	Stanisław Stankiewicz, woodman	B_26	Cygan Family, Abramów
A_12	Rebe Unger	B_27	Danuta Mikulska, Biłgoraj
A_13	Dominik Maj, priest Bychawa	B_28	Michał Koziołkiewicz with his wife, Turobin
A_14	Lublin	B_29	Emilia and Piotr Czechoński, Tomaszów Lubelski
A_15	Irena Frydman, teacher, Piaski	B_30	Chaja Kurianska with children, dentist, Piaski
A_A1	Skryhiczyn	B_B1	Jarosz Family, Piaski
A_A2	Otwock	B_B2	Chodorów
A_A3	Pawłów	B_B3	Group of people playing mandoline, next to Skryhiczyn, Polish,
A_A4	Jasło	B_B4	Kurów
A_A5	Bychawa	B_B5	Jewish orchestra, Rochatyń

	Tytuł opowiadania I.B. Singera	Sztetl
1	<u>„Jentl, chłopiec z jeshiwy”, "Jentl, the Boy from Yeshiwa"</u> <u>ינטל, בחור ישיבה</u>	Bychawa, Janów Lubelski <u>ביכבה, ינוב לובלסקי</u>
2	„Dziedzic”, "The Squire" <u>היורש</u>	Biłgoraj <u>בילוגריי</u>
3	„Jak Szlemiel wędrował do Warszawy”, "How Szlemiel Was Travelling to Warsaw" <u>שלומיאל הולך לוורשה</u>	Chełm <u>חלם</u>
4	„Gasnące światelka”, "The Fading Lights" <u>אורות מהבהבים וכבים</u>	Biłgoraj <u>בילוגריי</u>
5	„Starzec”, "The Nestor", <u>הזקן</u>	Biłgoraj, Józefów Biłgorajski בילגורי, יוזפוב בילגוריסקי
6	„Mędrzy z Chełma i głupi karp”, "The Wise from Chełm and Silly Carp" <u>חכמי חלם והדג הטיפש</u>	Chełm <u>חלם</u>
7	„Broszka”, "The Brooch", <u>הסיכה</u>	Janów Lubelski ינוב לובלסקי
8	„Pan z Krakowa”, "The Master from Kraków", <u>האיש מקרקוב</u>	Frampol <u>פרמפול</u>
9	„Szatan w Goraju”, "Satan in Goray", <u>השטן בעיירה גורי</u>	Goraj <u>גורי</u>
10	„Niewidzialni", "The Invisible", <u>הבלתי נראים</u>	Frampol <u>פרמפול</u>
11	„Igła”, "The Needle", <u>המחט</u>	Hrubieszów, Krasnystaw, Zamość הרוביישוב, קרסטיסטאב, זמושץ
12	„Korona z piór”, "The Feather Crown", <u>כתר של נוצות</u>	Izbica, Krasnobród <u>איזביצה</u>
13	„Neftali i jego koń Sus”, "Naphtali and his Horse Sus" <u>נפתלי בעל המעשיות והסוס</u>	Janów Lubelski ינוב לובלסקי
14	„Opowieść o trzech życzeniach”, "The Story about Three Wishes" <u>שלוש משאלות</u>	Frampol <u>פרמפול</u>
15	„Żebrak tak powiedział”, "The Beggar Said So", <u>כה אמר הקבצן</u>	Janów Lubelski ינוב לובלסקי
16	„Radość”, "Joy", <u>שמחה</u>	Komarów <u>קומברוב</u>
17	„Ostatni demon”, "The Last Demon", <u>השד האחרון</u>	Tyszowce <u>טישובצה</u>
18	„Cejtł i Rejcl”, "Cejtł and Rejcl", <u>צייטל וריקל</u>	Kraśnik <u>קראסניק</u>
19	„Tajbele i jej demon”, "Taybele and Her Demon", <u>טייבלה והשד שלה</u>	Laśnik <u>לסניק</u>
20	„Starsi z Chełma i klucz Gendele”, "The Eldery from Chełm and Gendele's Key" <u>זקני חלם והמפתח של גנדלה</u>	Chełm <u>חלם</u>

Jentl jest żydowską dziewczynką, która mieszka z ojcem w Janowie. Jentl jest inna niż jej koleżanki, ponieważ lubi się uczyć i studiować Torę ze swoim ojcem, tak jak robią to chłopcy. Kiedy umiera jej ojciec, zakłada jego ubrania, obcina włosy, przybiera męskie imię Anszel i opuszcza Janów. Chce znaleźć jeshiwę, gdzie będzie mogła studiować. W drodze poznaje chłopca o imieniu Awigdor. Razem idą do jeshiwy w Bychawie. Awigdor pomaga jej w nauce i szybko stają się przyjaciółmi. Nikt nie rozpoznaje, że Anszel to dziewczyna. W Bychawie Jentl jest szczęśliwa ponieważ w końcu udało jej się spełnić swoje marzenia.

1. ינטל בחור ישיבה

ינטל היא נערה יהודייה, המתגוררת עם אביה בעיירה ינוב. ינטל שונה מחברותיה, מפני שהיא אוהבת ללמוד ולקרוא בתורה עם אביה, כמו הבנים. כאשר אביה נפטר, היא לובשת את בגדיו, מקצרת את שערה, קוראת לעצמה אנשל, שהוא שם של בחור, ועוזבת את ינוב. היא רוצה למצוא ישיבה שבה תוכל ללמוד. בדרך היא פוגשת בחור בשם אביגדור. יחד הם הולכים אל הישיבה בביכאבה. אביגדור עוזר לה ללמוד, והם מתידדים עד מהרה. אף אחד לא זיהה שאנשל זו נערה. בביכאבה ינטל מאושרת, כי סוף סוף הצליחה להגשים את חלומה.

"Jentl, the Boy from Yeshiva"

Yentl is a Jewish girl, who lives with her father in Janów. Yentl is different than her friends – she likes to learn and study the Torah with his father, as boys do. When her father dies, she puts on his clothes, cut her hair, takes a new name Anshel and leaves Janów. She wants to find a yeshiva, where she will be able to study. On her way she meets a boy named Avigdor. Together they go to yeshiva in Bychawa. Avigdor helps her to learn and they quickly become friends. Nobody recognizes, that Anshel is a girl. In Bychawa Yentl is happy, as she finally fulfills her dream.

12. „Korona z piór”

Aksza mieszkała z babcią i dziadkiem w bogatym dworze w Krasnobrodzie. Ponieważ była piękna i bogata, szybko znalazło się wielu kandydatów na męża. Żaden jednak nie spodobał się dziewczynie. Kiedy umarła babcia, dziadek znalazł dla Akszy narzeczonego. W noc przed zaręczynami dziewczyna usłyszała głos babci, który powiedział, że to nie jest właściwy kandydat na męża. Kiedy Aksza chciała podpisać intercyzę, pióro wypadło jej z rąk. Zaręczyny zostały zerwane. Po śmierci dziadka Aksza została sama. Pewnej nocy przyśniła się jej babcia, która namawiała ją do zmiany wiary. Rano Aksza znalazła na poduszce koronę z piór, jako dowód obecności babci. Korona zmieniła całe jej życie – Aksza zdecydowała się zmienić wiarę.

12. "כתר של נוצות"

אקשה התגוררה עם סבה וסבתה בבית אחוזה עשיר בעירה קרסנוברוד. כיוון שהייתה יפה ועשירה, עד מהרה נמצאו מועמדים רבים לשאתה לאישה. אולם איש מהם לא נשא חן בעיני הנערה. לאחר מות סבתה, מצא סבא של אקשה חתן. בלילה שלפני טכס האירוסין, הנערה שומעת את קול סבתה, האומר לה שאין זה החתן המיועד לה. כאשר עומדת אקשה לחתום על הסכם האירוסין, העט נשמת מידה. האירוסין מבוטלים. לאחר מות הסב, אקשה נשאת לבדה. לילה אחד באה אליה סבתה בחלום ומשכנעת אותה להמיר את דתה. בבוקר מוצאת אקשה על הכרית כתר של נוצות, הוכחה לדברי סבתה. הכתר משנה את כל חייה – אקשה מחליטה להמיר את דתה.

"The Feather Crown"

Aksha lived with her grandparents in a rich manor-house in Krasnobród. Since she was beautiful and rich, there were many candidates for a husband. However, she did not like them. When her grandmother died, the grandfather found for Aksha a fiancée. The night before the engagement, she heard her grandmother's voice, which said, that this is not an appropriate candidate for a husband. When Aksha wanted to sign the marriage contract, the pen fell out from her hands. The engagement was broken. When Aksha's grandfather died, she was alone. One night, her grandma appeared in her dream and was encouraging her to change the faith. The next morning Aksha found on her bed a crown of feathers, as evidence of the presence of the grandmother. The crown changed her whole life – Aksha decided to change her faith.

	תּיטּוּל אָפּוּוּיאַדאַניאַ I.B. סינגער	שטעטל
1	„Jentl, chłopiec z Jesziwy”, "Jentl, the Boy from Yeshiwa" ינטל. בחור ישיבה	Bychawa, Janów Lubelski ביכבא. ינוב לובלסקי
2	„Dziedzic”, "The Squire" היורש	Biłgoraj בילוגריי
3	„Jak Szlemiel wędrował do Warszawy”, "How Szlemiel Was Travelling to Warsaw" שלומיאל הולך לוורשה	Chełm חלם
4	„Gasnące światelka”, "The Fading Lights" אורות מהבהבים וכבים	Biłgoraj בילוגריי
5	„Starzec”, "The Nestor", הזקן	Biłgoraj, Józefów Biłgorajski בילוגריי, יוזפוב בילוגרייסקי
6	„Mędrcy z Chełma i głupi karp”, "The Wise from Chełm and Silly Carp" חכמי חלם והדג הטיפש	Chełm חלם
7	„Broszka”, "The Brooch", הסיכה	Janów Lubelski ינוב לובלסקי
8	„Pan z Krakowa”, "The Master from Kraków", האיש מקרקוב	Frampol פרמפול
9	„Szatan w Goraju”, "Satan in Goray", השטן בעיירה גורי	Goraj גורי
10	„Niewidzialni", "The Invisible", הבלתי נראים	Frampol פרמפול
11	„Igła", "The Needle", המחט	Hrubieszów, Krasnystaw, Zamość הרוביישוב, קרסטיסטאב, זמושץ
12	„Korona z piór", "The Feather Crown", כתר של נוצות	Izbica, Krasnobród איזביצה
13	„Neftali i jego koń Sus", "Naphtali and his Horse Sus" נפתלי בעל המעשיות והסוס	Janów Lubelski ינוב לובלסקי
14	„Opowieść o trzech życzeniach", "The Story about Three Wishes" שלוש משאלות	Frampol פרמפול
15	„Żebrak tak powiedział", "The Beggar Said So", כה אמר הקבצן	Janów Lubelski ינוב לובלסקי
16	„Radość", "Joy", שמחה	Komarów קומברוב
17	„Ostatni demon", "The Last Demon", השד האחרון	Tyszowce טישובצה
18	„Cejtł i Rejctł", "Cejtł and Rejctł", צייטל וריקל	Kraśnik קראסניק
19	„Tajbele i jej demon", "Taybele and Her Demon", טייבלה והשד שלה	Laśnik לסניק
20	„Starsi z Chełma i klucz Gendele", "The Eldery from Chełm and Gendele's Key" זקני חלם והמפתח של גנדלה	Chełm חלם

W Chełmie rządziła rada mędrców. Pewnego razu w jeziorze chełmskim złowiono dużego karpia. Rada mędrców podarowała go przewodniczącemu – Gronamowi Wołowi. Kiedy ten nachylił się nad rybą, karp uderzył go ogonem w twarz. Gronam poczuł się znieważony, a ryba miała zostać ukarana. Podczas gdy rada myślała, jak ukarać karpia, karp zostaje uwięziony w wielkiej wannie. Codziennie dostawał świeżą wodę i jedzenie. Po pół roku rada zdecydowała, że karp ma zostać utopiony w jeziorze.

6. חכמי חלם והדג הטיפש

בחלם שולטת מועצת חכמים. יום אחד דגו באגם של חלם קרפיון גדול. מועצת החכמים נותנת אותו במתנה לראש המועצה, גרונם וולוב. כאשר הוא מתכופף להתבונן בדג, זנבו של הקרפיון מכה בפניו של גרונם. הוא מרגיש מושפל והכל מחליטים כי הדג חייב להיענש. המועצה מתבלטת איך להעניש את הדג, ובינתיים הדג נכלא בגיגית גדולה. כל יום הוא מקבל מים טריים ואוכל. כעבר חצי שנה מחליטה המועצה, שהקרפיון יוטבע באגם.

"The Wise from Chełm and Silly Carp"

There was a council of the wise men ruling in Chełm. Once, in the lake of Chełm a big carp was caught. The council of the wise men gave him to the President of the council – Gronam the Ox. When he bent over the fish, its tail struck him in the face. Gronam felt insulted and the carp was to be punished. While the council was thinking, how to punish the carp, it was trapped in a big bathtub. Every day was receiving some fresh food and water. After half a year the council decided, that the carp is to be drowned in the lake.

13. „Neftali i jego koń Sus”

Neftali, chłopiec z Janowa, bardzo lubił czytać, kolekcjonował książki i marzył o tym, żeby podróżować od miasteczka do miasteczka i sprzedawać książki. Pewnego dnia Neftali dostał od ojca małego konika, którego nazwał Sus. Po paru latach Neftali zbudował wóz, załadował na niego wszystkie swoje książki i wraz z Susem ruszył w podróż. Praca obwoźnego handlarza książek sprawiała mu wiele radości, ale wiedział, że żyjąc w ten sposób, nigdy nie założy rodziny. Pewnego razu Neftali trafił do bogatego człowieka – reba Falika, który lubił czytać i słuchać opowieści. Szybko zaprzyjaźnił się z nim. Reb Falik zbudował mu duży dom. W domu mieściła się również biblioteka i drukarnia. Teraz Neftali miał miejsce, gdzie mógł spisywać i drukować swoje opowieści.

13. נפתלי בעל המעשיות וסוסו

נפתלי, ילד מן העיירה ינוב, אוהב מאד לקרוא. הוא אוסף ספרים וחולם שבאחד הימים הוא ינדוד מעיירה לעיירה וימכור ספרים. יום אחד מקבל נפתלי מאביו פוני קטן. הוא קורא לו סוס. עברו שנים אחדות, נפתלי בונה עגלה, מעמיס עליה את כל ספריו ויוצא לדרך יחד עם סוסו. העבודה בתור סוחר ספרים נוסע גורמת לו שמחה רבה, אבל הוא יודע שבצורה כזאת לעולם לא יוכל להקים משפחה. יום אחד מגיע נפתלי אל איש עשיר – רב פאליק, שאוהב לקרוא ולשמע סיפורים. עד מהרה מתיידדים השניים. רב פאליק בונה לו בית גדול. בבית יש גם ספרייה ובית דפוס. עכשיו יש לנפתלי מקום לרשום את סיפוריו ולמכור אותם.

"Neftali and his Horse Sus"

Naphtali, a boy of John, was very fond of reading, collecting books and dreamed about it, to travel from town to town and sell books. One day he got from his father Naphtali is a small horse, which he named Sus. After a few years Naphtali built car, loaded him all his books and started with a leap in the journey. Jobs itinerant merchant of books caused him a lot of fun, but I knew that living this way, never assume the family. Once Naphtali went to a rich man - reba Falika, who liked to read and listen to stories. Quickly became friends with him. Reb Falik he built a large house. The home also housed the library and printing. Now Naphtali was the place where he could write down and print their stories.

	תּיטּוּל אָפּוּוּיָאדאַניאַ I.B. סינגער	שטעטל
1	„Jentl, chłopiec z Jesziwy”, "Jentl, the Boy from Yeshiwa" ינטל. בחור ישיבה	Bychawa, Janów Lubelski ביכבא. ינוב לובלסקי
2	„Dziedzic”, "The Squire" היורש	Biłgoraj בילוגריי
3	„Jak Szlemiel wędrował do Warszawy”, "How Szlemiel Was Travelling to Warsaw" שלומיאל הולך לוורשה	Chełm חלם
4	„Gasnące światelka”, "The Fading Lights" אורות מהבהבים וכבים	Biłgoraj בילוגריי
5	„Starzec”, "The Nestor", הזקן	Biłgoraj, Józefów Biłgorajski בילגורי, יוזפוב בילגוריסקי
6	„Mędrzy z Chełma i głupi karp”, "The Wise from Chełm and Silly Carp" חכמי חלם והדג הטיפש	Chełm חלם
7	„Broszka”, "The Brooch", הסיכה	Janów Lubelski ינוב לובלסקי
8	„Pan z Krakowa”, "The Master from Kraków", האיש מקרקוב	Frampol פרמפול
9	„Szatan w Goraju”, "Satan in Goray", השטן בעיירה גורי	Goraj גורי
10	„Niewidzialni", "The Invisible", הבלתי נראים	Frampol פרמפול
11	„Igła”, "The Needle", המחט	Hrubieszów, Krasnystaw, Zamość הרוביישוב, קרסטיסטאב, זמושץ
12	„Korona z piór”, "The Feather Crown", כתר של נוצות	Izbyca, Krasnobród איזביצה
13	„Neftali i jego koń Sus”, "Naphtali and his Horse Sus" נפתלי בעל המעשיות והסוס	Janów Lubelski ינוב לובלסקי
14	„Opowieść o trzech życzeniach”, "The Story about Three Wishes" שלוש משאלות	Frampol פרמפול
15	„Żebrak tak powiedział”, "The Beggar Said So", כה אמר הקבצן	Janów Lubelski ינוב לובלסקי
16	„Radość”, "Joy", שמחה	Komarów קומברוב
17	„Ostatni demon”, "The Last Demon", השד האחרון	Tyszowce טישובצה
18	„Cejtł i Rejcl”, "Cejtł and Rejcl", צייטל וריקל	Kraśnik קרסניק
19	„Tajbele i jej demon”, "Taybele and Her Demon", טייבלה והשד שלה	Laśnik לסניק
20	„Starsi z Chełma i klucz Gendele”, "The Eldery from Chełm and Gendele's Key" זקני חלם והמפתח של גנדלה	Chełm חלם

Szlemiel był wielkim leniem i śpiochem. Mieszkał w Chełmie, miał żonę i dzieci. W swoim życiu nie robił nic szczególnego, ale od zawsze marzył o podróżach i dalekim świecie. Pewnego razu Szlemiel usłyszał opowieść o wielkim mieście Warszawa i uznał, że musi zobaczyć jej cuda na własne oczy. Kiedy opuścił miasteczko, szybko się zmęczył i postanowił się zdrzemnąć. Żeby po przebudzeniu nie zapomnieć, w którą stronę idzie się do Warszawy, ustawił buty czubkami we właściwą stronę. Jednak nie uchroniło go to przed pomyłką, która zaprowadziła go w zupełnie nieoczekiwane miejsce...

3. שלומיאל הולך לוורשה

שלומיאל היה בטלן גדול ואהב מאוד לישון. הוא גר בחלם, הייתה לו אישה והיו לו ילדים. הוא לא עשה שום דבר מיוחד, אך תמיד חלם על מסעות ועל העולם הגדול. פעם אחת שמע שלומיאל סיפור על העיר הגדולה ורשה והחליט שהוא חייב לראות את פלאותיה במו עיניו. אך יצא מן העיירה, התעייף שלומיאל והחליט לחטוף תנומה קלה. כדי שלא ישכח באיזה כיוון הולכים לוורשה, הניח את נעליו עם החרטום לכיוון הנכון. אבל הדבר לא מנע ממנו טעות, והוא הגיע למקום בלתי צפוי...

"How Szlemiel Was Travelling to Warsaw"

Szlemiel was a lazy sleeper. He lived in Chełm, had a wife and children. In his life he did nothing special, but has always dreamed of distant travels. Once Szlemiel heard a story about the great city of Warsaw and decided, that he must see its wonders. When he left the town, he got quickly tired of decided to take a nap. In order not to forget, what direction he needs to go, he placed the tips of his shoes in it. But it did not protect him from a mistake, which has led him to an unexpected place ...

15. „Żebzak tak powiedział”

Pewnego dnia do Janowa przyjechał kominiarz Mosze z żoną Mindel. Zamierzali tutaj zamieszkać, ponieważ żebrak, którego spotkali w drodze powiedział, że w miasteczku potrzebny jest kominiarz. Posada ta była jednak zajęta. Ludzie wyśmiewali jego łatwowierność, ale Mosze został w Janowcu. Pewnej nocy śniło mu się, że w przytułku dla bezdomnych wybuchł pożar. Kiedy się obudził, okazało się, że jest to prawda. Szybko ugasił pożar i uratował chorych. W ten sposób został bohaterem i dostał pracę. Kiedy spotkał znajomego żebraka, ten nie potrafił powiedzieć, skąd wiedział, że w miasteczku potrzebny był kominiarz. Mosze uznał to wydarzenie za cud, a żebrakowi zapewnił dożywotnią opiekę.

15. כה אמר הקבצן

יום אחד מגיע לעיירה ינוב מנקה הארובות משה עם אשתו מינדל. הם מתכוונים להשתכן בעיירה, כי קבצן שפגשו בדרך אמר להם שהעיירה זקוקה למנקה ארובות. אלא שהמשרה הזו תפוסה. התושבים לועגים לתמימותו, אבל מנקה הארובות נשאר בכל זאת בעיירה ינוב. לילה אחד חולם משה כי במעון לחסרי בית פרצה שריפה. הוא מתעורר ומגלה שאכן כך קורה. עד מהרה הוא מכבה את האש ומציל את החוסים. כך הוא הופך לגיבור ומקבל עבודה. כאשר הוא פוגש שוב באותו הקבצן, אין הקבצן יכול לומר לו איך ידע שבעיירה זקוקים למנקה ארובות. משה רואה בכך נס ומבטיח לקבצן שידאג לו עד יומו האחרון.

"The Beggar Said So"

One day a cheemney-sweeper Moshe came with his wife Mindel to Janowiec. They decided to settle down here, because a beggar, whom they met on the way, told, that the town needs a chimney-sweeper. But this position was already taken. People laughed at his credulity, nevertheless Moshe stood in Janowiec. One night, he had a dream, that in a shelter for homeless people fire broke out. When he woke up, it appeared, that it was true. Moshe quickly extinguished the fire and saved many people. He became a hero and got a job. When he met the beggar again, he asked, how come the beggar knew, that the town needs him, but the beggar could not answer this question. Moshe considered this event a miracle and decided to help the beggar till the end of his life.

	תּיטּוּל אָפּוּוּיאַדאַניאַ I.B. סינגער	שטעטל
1	„Jentl, chłopiec z Jesziwy”, "Jentl, the Boy from Yeshiwa" ינטל. בחור ישיבה	Bychawa, Janów Lubelski ביכעו. ינוב לובלסקי
2	„Dziedzic”, "The Squire" היורש	Biłgoraj בילוגריי
3	„Jak Szlemiel wędrował do Warszawy”, "How Szlemiel Was Travelling to Warsaw" שלומיאל הולך לוורשה	Chełm חלם
4	„Gasnące światelka”, "The Fading Lights" אורות מהבהבים וכבים	Biłgoraj בילוגריי
5	„Starzec”, "The Nestor", הזקן	Biłgoraj, Józefów Biłgorajski בילוגריי, יוזפוב בילוגרייסקי
6	„Mędrzy z Chełma i głupi karp”, "The Wise from Chełm and Silly Carp" חכמי חלם והדג הטיפש	Chełm חלם
7	„Broszka”, "The Brooch", הסיכה	Janów Lubelski ינוב לובלסקי
8	„Pan z Krakowa”, "The Master from Kraków", האיש מקרקוב	Frampol פרמפול
9	„Szatan w Goraju”, "Satan in Goray", השטן בעיירה גורי	Goraj גורי
10	„Niewidzialni", "The Invisible", הבלתי נראים	Frampol פרמפול
11	„Igła”, "The Needle", המחט	Hrubieszów, Krasnystaw, Zamość הרוביישוב, קרסטיסטאב, זמושץ
12	„Korona z piór”, "The Feather Crown", כתר של נוצות	Izbyca, Krasnobród איזביצה
13	„Neftali i jego koń Sus”, "Naphtali and his Horse Sus" נפתלי בעל המעשיות והסוס	Janów Lubelski ינוב לובלסקי
14	„Opowieść o trzech życzeniach”, "The Story about Three Wishes" שלוש משאלות	Frampol פרמפול
15	„Żebrak tak powiedział”, "The Beggar Said So", כה אמר הקבצן	Janów Lubelski ינוב לובלסקי
16	„Radość”, "Joy", שמחה	Komarów קומברוב
17	„Ostatni demon”, "The Last Demon", השד האחרון	Tyszowce טישובצה
18	„Cejtł i Rejcl”, "Cejtł and Rejcl", צייטל וריקל	Kraśnik קראסניק
19	„Tajbele i jej demon”, "Taybele and Her Demon", טייבלה והשד שלה	Laśnik לאסניק
20	„Starsi z Chełma i klucz Gendele”, "The Eldery from Chełm and Gendele's Key" זקני חלם והמפתח של גנדלה	Chełm חלם

Jest to opowieść o tym, co przydarzyło się trójce dzieci: Szlomie, Mosze i Esterze, w ostatnią noc Święta Szałasów (Hoshana Raba). Legenda głosi, że wówczas otwiera się na minutę niebo, a temu, kto wypowie życzenie – spełni się ono. Każde z dzieci miało przygotowane swoje specjalne życzenie: Szloma chciał być mądry jak Salomon, Mosze – uczonej jak Majmonides, a Estera – piękna jak królowa Estera. Dzieci czekały niecierpliwie na cud, ale kiedy niebo się wreszcie otworzyło, zamiast swoich życzeń wypowiedziały trzy inne, banalne prośby, które zostały spełnione. Jednak pomimo zawiedzionych nadziei, ta noc na zawsze odmieniła ich życie.

14. שלוש משאלות

זהו סיפור על קורותיהם של שלושה ילדים: שלמה, משה ואסתר, בליל הושענה רבא. האגדה מספרת שבלילה זה נפתחים השמיים לדקה, ומי שמביע אז משאלה, משאלתו תתמלא. כל אחד מן הילדים חשב על משאלה: שלמה רוצה להיות חכם כמו שלמה המלך; משה רוצה להיות מלומד כמו הרמב"ם ואסתר יפה כמו מלכת אסתר. הילדים המתינו בקוצר רוח לנס, אבל כאשר נפתחו סוף סוף השמיים, במקום משאלותיהם אלה הם ביקשו שלוש בקשות אחרות, בקשות של מה בכך. ומשאלות אלה התמלאו. אלא שלמרות האכזבה, הלילה הזה שינה את חייהם לעד.

"The Story about Three Wishes"

It is a story about what happened to three children: Shlomo, Moshe and Esther in the last night of the Feast of Tabernacles (Hoshana Rabba). A legend says, that in that night heaven opens for one minute and the wishes, that would be requested – are going to come true. Each of the children had prepared special request: Shlomo wanted to be as wise as King Solomon, Moshe – wise as Maimonides and Esther – as beautiful as Queen Esther. Children were waiting impatiently for a miracle, but when the heaven finally opened, instead saying the prepared wishes all of them spoke out three other, trivial requests. However, despite the dashed hopes, that night has changed their lives forever.

17. „Ostatni demon”

W Tyszowcach mieszkał żydowski demon. Tyszowce są małym miasteczkiem, ludzie są tam bardzo pobożni. Dlatego też demon nie mógł znaleźć tam ludzi, których mógłby skłonić do grzechu. Kiedy do Tyszowiec przeprowadził się młody rabin, demon postanowił zwieść go do złego i zaczął go kusić. Mówił o pięknych kobietach, szerokim świecie, władzy i sławie. Jednak rabin nie dał się oszukać sztuczkom demona. Po Zagładzie demon został ostatnim żydowskim mieszkańcem Tyszowiec.

17. השד האחרון

בעיירה טישובצה מתגורר שד יהודי שעבר לכאן מלובלין. טישובצה היא עיירה קטנה, תושביה יראי שמיים ומתרחקים מעוון. השד לא מצליח למצוא אנשים שיוכל לפתותם לחטוא. לעיירה מגיע רב צעיר; השד מחליט להסיטו מדרך הישר ומתחיל לפתות אותו. הוא מספר לו על נשים יפהפיות, על העולם הגדול, על כוח ועל פרסום. אבל הרב לא נכנע לשד. אחרי השואה הוא היהודי האחרון בעיירה טישובצה.

"The Last Demon"

There was a Jewish demon living in Tyszowce. Tyszowce is a small town, people there are very religious. Therefore, the demon could not find anybody, who could be tempted. When a young rabbi moved to Tyszowce, the demon decided to deceive him and started to tempt him. He spoke of beautiful women, wide world, power and glory. However, the rabbi did not get fooled by the demon. After the Holocaust the demon was the last Jewish resident of Tyszowce.

	Tytuł opowiadania I.B. Singera	Sztetl
1	„Jentl, chłopiec z jeshiwy”, "Jentl, the Boy from Yeshiwa" ינטל. בחור ישיבה	Bychawa, Janów Lubelski ביכבה. ינובלובלסקי
2	„Dziedzic”, "The Squire" היורש	Biłgoraj בילוגריי
3	„Jak Szlemiel wędrował do Warszawy”, "How Szlemiel Was Travelling to Warsaw" שלומיאל הולך לוורשה	Chełm חלם
4	„Gasnące światelka”, "The Fading Lights" אורות מהבהבים וכבים	Biłgoraj בילוגריי
5	„Starzec”, "The Nestor", הזקן	Biłgoraj, Józefów Biłgorajski בילגורי, יוזפוב בילגורייסקי
6	„Mędrzy z Chełma i głupi karp”, "The Wise from Chełm and Silly Carp" חכמי חלם והדג הטיפש	Chełm חלם
7	„Broszka”, "The Brooch", הסיכה	Janów Lubelski ינוב לובלסקי
8	„Pan z Krakowa”, "The Master from Kraków", האיש מקרקוב	Frampol פרמפול
9	„Szatan w Goraju”, "Satan in Goray", השטן בעיירה גורי	Goraj גורי
10	„Niewidzialni", "The Invisible", הבלתי נראים	Frampol פרמפול
11	„Iгла", "The Needle", המחט	Hrubieszów, Krasnystaw, Zamość הרוביישוב, קרסטיסטאב, זמושץ
12	„Korona z piór”, "The Feather Crown", כתר של נוצות	Izbyca, Krasnobród איזביצה
13	„Neftali i jego koń Sus”, "Naphtali and his Horse Sus" נפתלי בעל המעשיות והסוס	Janów Lubelski ינוב לובלסקי
14	„Opowieść o trzech życzeniach”, "The Story about Three Wishes" שלוש משאלות	Frampol פרמפול
15	„Żebrak tak powiedział”, "The Beggar Said So", כה אמר הקבצן	Janów Lubelski ינוב לובלסקי
16	„Radość”, "Joy", שמחה	Komarów קומברוב
17	„Ostatni demon”, "The Last Demon", השד האחרון	Tyszowce טישובצה
18	„Cejtł i Rejcl”, "Cejtł and Rejcl", צייטל וריקל	Kraśnik קרסניק
19	„Tajbele i jej demon”, "Taybele and Her Demon", טייבלה והשד שלה	Laśnik לסניק
20	„Starsi z Chełma i klucz Gendele”, "The Eldery from Chełm and Gendele's Key" זקני חלם והמפתח של גנדלה	Chełm חלם

Kiedy wreszcie skończyły się kozackie najazdy, miasteczko Goraj powróciło do życia. Ludzie odbudowali domy, rynek zappełnił się żydowskimi kupcami, do Goraja powrócił rabin. W miasteczku pojawiły się pogłoski o przyjsciu mesjasza. Jedni ludzie pokutowali i modlili się, a inni tańczyli z radości. Pewnego dnia do miasteczka przybył tajemniczy mężczyzna, który podawał się za żydowskiego mesjasza. Fanatyzm i wiara w fałszywych proroków sprawiły, że gorajscy Żydzi zaniedbali swoje codzienne obowiązki i modlitwę. Miasteczko ogarnął chaos. Sielski Goraj stał się „jaskinią złoczyńców, miastem przeklętym przez Boga i ludzi”.

9. השטן בגוריי

כאשר מסתיימות סוף סוף פרעות הקוזקים, העיירה גוריי חוזרת לחיים. האנשים משקמים את בתיהם, כיכר השוק מלאה סוחרים יהודים, הרב חוזר לגוריי. בעיירה נפוצות שמועות על בוא המשיח. התושבים חלקם עושים תשובה ומתפללים, אחרים רוקדים מרב שמחה. יום אחד מגיע לעיירה איש מסתורי הטוען שהוא הוא המשיח. הפנאטיות והאמונה במשיחי שקר גורמות ליהודי גוריי להזניח את מלאכות היום יום ואת התפילה. בעיירה שורר תוהו ובוהו. העיירה השלווה גוריי הופכת למאורת חטאים, עיר מקוללת על ידי אלוהים ואדם.

"Satan in Goray"

When the Cossack raids finally ended, the town of Goray started to live again. People rebuilt their houses, the market was full of Jewish merchants, a rabbi returned to Goray. In the town there have been rumors about a messiah, that was supposed to come. Some people repented and prayed, while others danced with joy. One day a mysterious man, who claimed to be the Jewish messiah, came to the town. Fanaticism and faith in false prophets have made the Jews of Goray neglecting their duties and daily prayers. The town was full of chaos. Peaceful Goray became "a cave of robbers, a town cursed by God and men".

20. „Starsi z Chełma i klucz Gendele”

W Chełmie rządziła rada mędrców. Członkowie rady każdego tygodnia spotykali się w domu Gronama Woła, gdzie dyskutowali nad różnymi ważnymi sprawami, a żona Gronama, Gendele, częstowała ich ciasteczkami i herbatą. Za każdym razem, kiedy wszyscy wychodzili, żona Gronama zwracała mu uwagę, że mówił głupie rzeczy. Postanowili więc, że kiedy wydarzy się to znowu, Gendele ma przynieść Gronamowi klucz od sejfu, żeby w sekretny sposób dać mu o tym znać podczas spotkania rady. Kiedy podczas kolejnego spotkania Gendele przyniosła mężowi klucz, ten zdradził sekret klucza członkom rady. W konsekwencji rada Chełma podejmowała nadal wiele niemądrych decyzji.

20. זקני חלם והמפתח של גנדלה

בחלם שולטת מועצת חכמים. מדי שבוע נפגשים חברי המועצה בביתו של גרונם וולה, והם דנים שם בעניינים שברומו של עולם, ואשתו של גרונם, גנדלה, מכבדת אותם בעוגיות ובתה. בכל פעם לאחר שכולם יוצאים, אומרת גנדלה לגרונם שהוא דיבר שטויות. הם מחליטים שבפעם הבאה כאשר יקרה דבר הזה, תביא גנדלה לגרונם את המפתח לכספת, כדי לרמוז לו על כך בשקט תוך כדי ישיבת המועצה. בפגישה הבאה גנדלה מביאה לבעלה את המפתח, אך מגלה את הסוד לכל חברי המועצה. כתוצאה מכך מקבלת מועצת החכמים עוד הרבה החלטות אוויליות.

"The Eldery from Chełm and Gendele's Key"

There was a council of the wise men ruling in Chełm. Its members were meeting each week in the house of Gronam the Ox, where they were discussing various important issues and Gronam's wife, Gendele, was serving biscuits and tea. Each time, when everyone left, the wife was telling Gronam, that they were saying only stupid things. They decided, that if it would happen again, Gendele would bring Gronam a key to the safe, as a sign of stupidity being discussed. When, during the next meeting, Gendele brought her husband the key, he betrayed the secret of the sign to the members of the council. As a result, the council continued to make unwise decisions.

I.B. Singer, „Jak Szlemiel wędrował do Warszawy” – streszczenie, cz.1

Dawno temu w miasteczku Chełm żył Żyd Szlemiel. Miał żonę i dzieci, i był wielkim leniem i śpiochem. I chociaż w swoim życiu nie robił nic szczególnego, od zawsze marzył o podróżach i dalekim świecie. Kiedy mówił swojej żonie, że kiedyś wyruszy w świat, ona mu odpowiadała: „Dalekie podróże nie są dla takiego nieudacznika jak ty. Siedź w domu i zajmuj się dziećmi, kiedy ja idę na targ sprzedawać warzywa”.

Pewnego razu Szlemiel usłyszał opowieść o wielkim mieście Warszawa i uznał, że musi zobaczyć jej cuda na własne oczy. Postanowił więc wyruszyć w drogę. Wziął tylko parę kromek chleba, cebulę i ząbek czosnku – bo nic więcej nie miał do zabrania, oprócz własnego ubrania, które codziennie nosił – i ruszył pieszo do Warszawy.

Kiedy Szlemiel opuścił miasteczko, szybko się zmęczył o postanowił się zdrzemnąć. Żeby po przebudzeniu nie zapomnieć, w którą stronę idzie się do Warszawy, ustawił buty czubkami we właściwą stronę. A tymczasem...

Załącznik 7.1.B.

I.B. Singer, „Jak Szlemiel wędrował do Warszawy” – streszczenie, cz.2

...całą sytuację widział z ukrycia kowal, który postanowił zrobić Szlemielowi żart. Gdy tylko Szlemiel zasnął, odwrócił jego buty czubkami w kierunku Chełma.

Kiedy Szlemiel się obudził, wyruszył w dalszą drogę. Jednak wszystko, co mijał, wydawało mu się dziwnie znajome. Zastanawiał się, dlaczego tak jest i czy dotarł już do Warszawy. Zatrzymał jakiegoś przechodnia i zapytał go o nazwę miasteczka. Usłyszał, iż jest to Chełm. Ponieważ Szlemiel przeszedł już spory kawałek drogi, wywnioskował, że są dwa Chełmy, a on doszedł właśnie do tego drugiego. Dziwił go jednak fakt, że ulice, domy i ludzie są takie same, jak w jego Chełmie. Przypominał sobie jednak starą naukę, której nauczył się w szkole, że „ziemia jest wszędzie taka sama”.

Postanowił odszukać ulicę i dom, w którym mieszkał w swoim Chełmie, żeby się przekonać, co się tam znajduje.

W domu spotkał kobietę przypominającą jego żonę i dzieci podobne do jego dzieci. Uznał jednak, że są to dzieci i żona innego Szemiela – tego, który mieszkał w drugim Chełmie. Szlemielowa natychmiast poznała męża, jednak on nie dał się przekonać, że wrócił do swojego domu. Zrozpaczona żona zaprowadziła go do mędrców gminy. Rada starszych ustaliła, że prawdziwy mąż Szlemielowej musiał tego samego dnia opuścić miasteczko. Postanowili również, że przybyły – drugi Szlemiel będzie sprawował opiekę nad dziećmi i będzie otrzymywał za to zapłatę do powrotu pierwszego Szemiela.

Lata mijały, ale Szlemiel nie wracał do Chełma. Różni ludzie różnie to tłumaczyli. Sam Szlemiel zadawał sobie wiele pytań i czasami miał ochotę wyruszyć w kolejną podróż, ale nie potrafił się na nią zdecydować. A za każdym razem kiedy o tym myślał, nucił sobie piosenkę:

„Ci, którzy Chełm opuszczają,/ Jakoś do Chełma trafiają./ Ci, którzy w Chełmie zostają,/ Na pewno w Chełmie mieszkają.
Dokąd nie pójdziesz, trafisz na Chełm,/ Może świat cały to wielki Chełm?”

I.B.Singer "How Szlemiel Was Travelling to Warsaw" – summary, part 2.

... A blacksmith saw the whole situation and decided to make a joke. Once Shlemiel fall asleep, he turned the tops of his shoes in the direction of Chełm.

When Shlemiel woke up, he went his way farther. But all that he passed, seemed strangely familiar. He wondered, if he has already reached Warsaw. He stopped a passerby and asked, what's the name of the town. This was Chełm. Since Shlemiel has already walked a lot, he concluded, that there are two different Chełms and he just came to the second one. He was only surprised, that all the streets, houses and people looked the same as in the Chełm, he knew. However, he knew old sentence, saying, that "the Earth is everywhere the same". Everything became clear.

He decided to find the street and the house, where he lived in his Chełm. He met there a woman resembling his wife and children, similar to his children. He considered them a family of another Shlemiel – the one, who lived in the second Chełm.

His wife immediately recognized her husband, but he refused to be the one. Distraught wife took him to the wise of the community. The council agreed, that the real Shlemiel had left the day before. They also agreed that the new Shlemiel would take care of children and the woman and would get paid for these duties, until the first Shlemiel would return.

Years were passing by, but Shlemiel did not return to Chełm. Shlemiel was often wandering about it, asking many questions and he sometimes wanted to go on another trip, but he could not decide on it. And whenever he thought about it, he was humming a song:

"Those who leave Chełm,/ Somehow get to Chełm./ Those who stay in Chełm,/ Surely live in Chełm.
Wherever you go, you get to Chełm./ Maybe the whole world is a big Chełm?"

Załącznik 7.2.

1. Co zrobił Szlemiel, kiedy się obudził?

What did Szlemiel do, when he woke up?

2. Dlaczego Szlemiel zgubił drogę do Warszawy?

Why did Szlemiel lose the way to Warsaw?

3. Co powiedział Szlemiel, kiedy znów znalazł się w Chełmie?

What did Szlemiel say, when he found himself again in Chełm?

4. Co powiedziała żona Szlemiela, kiedy zobaczyła go znowu w domu?

What did Szlemiel's wife say, when she saw him again at home?

5. Co robił Szlemiel po powrocie do Chełma?

What did Szlemiel do after returning to Chełm?

6. Czy Szlemiel wyruszył ponownie w drogę?

Did Szlemiel go to travel again?